

Міністерство освіти і науки України
Відокремлений структурний підрозділ
«Гуманітарно-педагогічний фаховий коледж
Мукачівського державного університету»

СИЛАБУС

Дисципліна

ВВПП 3.2.15 Психологія

для здобувачів освіти спеціальності 035 Філологія
ОС «Молодший бакалавр»

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ
ПІДРОЗДІЛ
«ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
МУКАЧІВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»**

Відділення гуманітарної освіти
Предметна (циклова) комісія викладачів педагогіки, психології, методик
дошкільного виховання та фізичної культури

1. Короткий опис дисципліни та контактна інформація викладача

Назва курсу	Психологія
Назва спеціальності	035 Філологія
Назва освітньої програми	«Українська мова та література» Освітній ступінь «молодший бакалавр»
Статус дисципліни	вибіркова
Семестр вивчення	IV
Мова викладання	Українська
Кількість кредитів ЄКТС	3
Загальний обсяг годин	90 год.
Лекційні заняття	26 год.
Практичні / семінарські заняття	16 год.
Самостійна робота	48 год.
Форма підсумкового контролю	залік
Викладач	Старова Юлія Василівна – канд. псих. наук, викладач психологічних дисциплін
E-mail	starovanemesh@ukr.net
Консультації	Очні / Он-лайн (за потреби)

Компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність:

ІК 1. Здатність розв'язувати спеціалізовані задачі та практичні проблеми інноваційного та дослідницького характеру з філології у професійній діяльності, що передбачає застосування сформованих фахових компетентностей; нести відповідальність за результати своєї діяльності в системі взаємозв'язків на соціальному, культурному, економічному рівні.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність вільно володіти, спілкуватися державною та рідною мовою (усно і письмово).

ЗК 2. Здатність до абстрактного та критичного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК 4. Здатність застосовувати теоретичні знання для всебічного розвитку особистості.

ЗК 6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК 7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

Фахові компетентності спеціальності (ФК):

ФК 5. Здатність до осмислення картини світу іншої соціокультури, формувати культуру саморозвитку в полікультурному середовищі.

ФК 6. Здатність формувати власну думку та приймати рішення, генерувати нові проекти та ідеї.

ФК 7. Здатність до планування, проведення дослідно-пошукової, наукової діяльності.

ФК 9. Здатність передавати знання з української мови, літератури учням (навчати).

ФК 10. Здатність застосовувати фахові знання у професійній діяльності.

ФК 11. Здатність застосовувати знання про вікові, індивідуальні особливості та соціальні чинники розвитку людини.

Результати навчання:

РН6 Застосовувати засоби і технології міжкультурної комунікації та взаємодії.

РН8 Реалізувати модель толерантної поведінки у полікультурному середовищі.

РН9 Адаптуватися у різних соціальних ситуаціях, володіти вербальними та невербальними засобами спілкування.

РН12 Проектувати, формувати власну траєкторію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

РН13 Володіти основами психологічних знань, визначати індивідуальні особливості інших людей, відповідно обирати способи спілкування та взаємодії.

РН14 Здійснювати здоров'язбережувальну діяльність під час навчання та виконання професійних обов'язків.

2. Тематичний план дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

Тема 1. Предмет, завдання та методи психології.

Тема 2. Психологія спілкування та міжособистісні взаємини.

Тема 3. Психічні процеси особистості: відчуття, сприймання, мислення.

Тема 4. Психічні процеси особистості: увага, пам'ять, уява.

Тема 5. Індивідуальні особливості особистості: темперамент, характер, здібності.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

ВІКОВА ПСИХОЛОГІЯ

Тема 6. Загальні закономірності психічного розвитку дитини.

Тема 7. Психологічна характеристика дитини від народження до 6-ти років.

Тема 8. Психологічні особливості молодшого школяра.

Тема 9. Психологічні особливості підлітка.

Тема 10. Психологія юнацтва.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3.

ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ

Тема 10. Психологія педагогічної діяльності.

Тема 11. Психологія особистості викладача.

Тема 12. Психологія педагогічної діяльності.

Тема 13. Формування навичок та комунікативних компетентностей сучасного фахівця.

Тема 14. Професійний стрес та професійне «вигорання» у педагогічній діяльності.

Засоби їх запобігання.

3. Навчальні ресурси

Навчальні ресурси розміщені за посиланням: <http://moodle.gpk.msu.edu.ua:3002/course/view.php?id=57>

4. Перелік обов'язкових та вибіркового завдань, кінцеві терміни підготовки, схема їх оцінювання

Поточний та підсумковий контроль. Усне опитування, доповіді та реферати, письмові контрольні завдання, участь у дискусіях та обговореннях, індивідуальні завдання, тестовий контроль, екзамен.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюється за системою ЄКТС та національною шкалою оцінювання. Накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання за усі види аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, спрямовані на опанування навчального навантаження з освітньої програми. Види контролю: поточний, тематичний, періодичний, підсумковий, самоконтроль.

Форми контролю: усне та письмове опитування, тестові завдання, презентації, есе, індивідуально-аналітичні завдання, екзамен.

Поточний контроль з дисципліни «Психологія» – це оцінювання навчальних досягнень здобувача освіти протягом навчального семестру за національною чотирибальною шкалою (2, 3, 4, 5) усіх видів аудиторної роботи (лекції та практичні заняття). Поточний контроль відображає поточні навчальні досягнення здобувача освіти в освоєнні програмного матеріалу дисципліни; спрямований на необхідне корегування самостійної роботи здобувача освіти.

Поточний контроль реалізується у формі експрес-опитування, оперативного контролю на лекційних, семінарських (практичних), тестування, виступів на семінарських заняттях, перевірка практичних завдань, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання здобувачем вищої освіти тощо.

Поточний контроль здійснюється лектором. Викладач розробляє чіткі критерії оцінювання всіх видів навчальної роботи у комплексному контролі знань, доводить їх до відома здобувачів освіти на початку змістовного модулю.

Система оцінювання аудиторної роботи. Поточна аудиторна діяльність здобувача освіти оцінюється за чотирибальною (національною) шкалою (2, 3, 4, 5). Поточне оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти виконується за допомогою процедури об'єктивного контролю – усні відповіді на практичних заняттях, тестування, реферативні повідомлення, практичні завдання, участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття, моделювання ситуацій.

Критерії оцінки відповідей:

Оцінюючи **усну відповідь** на теоретичні питання, ураховується:

– ґрунтовність теоретичних знань з навчальної дисципліни; повнота розкриття питання;

– уміння вдало ілюструвати теоретичний матеріал;

– упевненість, переконливість суджень;

– уміння аргументувати думку;

– уміння порівнювати, робити потрібні висновки та узагальнення;

– логіка викладу думок, рівень володіння культурою мовлення;

для виконання **письмових завдань**:

– повнота розкриття питання;

– цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки;

– граматична та стилістична грамотність письмової роботи.

Поточний контроль здійснюється у формі опитування та перевірки результатів виступів, практичних завдань на практичних заняттях в чотирибальній шкалі оцінок.

Оцінка 5 «відмінно» ставиться: повний, правильний, послідовний, зв'язний, обґрунтований виклад питання, що супроводжується правильними прикладами; все, що викладається, повинно свідчити про глибоке розуміння і орієнтацію в явищах і процесах, що вивчаються; правильні вичерпні відповіді на додаткові питання викладача, що мають мету з'ясувати ступінь розуміння здобувачем освіти матеріалу, що ним викладається.

Оцінка 4 «добре»: здобувач освіти дає правильний, повний виклад змісту матеріалу, але на додаткові контрольні питання, які ставить викладач для з'ясування глибини розуміння і вміння орієнтуватися в явищах і процесах, відповідає лише з деякою допомогою викладача чи колег; при правильному і в цілому зв'язному викладі матеріалу, здобувач освіти припускає у відповіді неточності, які виправляє сам або при першому зауваженні викладача; недостатньо вичерпні відповіді на додаткові запитання викладача.

Оцінка 3 «задовільно»: здобувач освіти виявляє знання і розуміння основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді допускає суттєві помилки і усвідомлює їх тільки після повторної вказівки викладача; здобувач освіти виявляє незнання значної частини навчального матеріалу, нелогічно і невпевнено його викладає, у відповіді мають місце замінки і перерви, не може пояснити проблему, хоча і розуміє її; викладає матеріал не достатньо логічно й послідовно.

Оцінка 2 «незадовільно»: здобувач освіти припускається грубих помилок при викладі матеріалу і не виправляє ці помилки навіть при вказівці на них викладача; виявляє повне незнання і нерозуміння навчального матеріалу і як наслідок цього – повна відсутність

навичок як в аналізі явищ, так і у подальшому виконанні практичних завдань.

Оцінювання тестових завдань. Здобувачем освіти надані правильні відповіді до 40 % тесту – оцінка «незадовільно»; 41–59 % тесту – оцінка «задовільно»; 60–79 % тесту – оцінка «добре»; 80–100 % тесту – оцінка «відмінно».

Здобувач освіти, який не з'являвся на заняття (з поважних причин, підтверджених документально), а отже, не мав поточних оцінок, має право повторно пройти поточний контроль під час консультацій. На консультаціях здобувач освіти може відпрацювати пропущені практичні заняття, презентувати самостійну роботу, а також ліквідувати заборгованості з інших видів навчальної роботи.

Система оцінювання самостійної роботи. Самостійна робота здобувачів освіти передбачає оцінювання різних видів завдань, яка передбачена в темі поряд з аудиторною, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті.

Критерії оцінювання самостійної роботи є:

«Відмінно» – здобувач вищої освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і виконує роботу, вільно використовує набуті теоретичні знання при виконанні самостійної роботи, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

«Добре» – здобувач вищої освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його в самостійній роботі; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного в самостійній роботі;

«Задовільно» – здобувач вищої освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але в роботі плутає поняття, практичні завдання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; виявляє неточності у знаннях при виконанні роботи, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;

«Незадовільно» – здобувач вищої освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не відображає в роботі правильні результати, визначення, висновки в роботі не сформовані з опорою на теоретичні знання, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не виявляються.

Критерії оцінювання презентацій:

Оцінка 5 «відмінно» ставиться здобувачу освіти, який чітко виконав такі вимоги: зміст презентації відповідає поставленим дидактичним цілям і завданням; дотримано прийняті правила орфографії, пунктуації, скорочень і правила оформлення тексту; відсутні фактичні помилки; достовірно представлена інформація; лаконічний текст на слайді; зміст кожної частини текстової інформації логічно завершений; інформація подана привабливо, оригінально; текст виразно видно на тлі слайда, використано контрастні кольори для фону і тексту. На останньому слайді вказується перелік використаних джерел, активні і точні покликання на всі графічні об'єкти.

Оцінка 4 «добре»: здобувач освіти, у якого зміст презентації відповідає поставленим завданням; дотримано правила орфографії, пунктуації, оформлення тексту; відсутні фактичні помилки; достовірно представлена інформація; наявний лише один логічний наголос, не завжди лаконічний текст на слайді, є певні зауваження щодо привабливості поданої інформації. На останньому слайді вказується перелік використаних джерел.

Оцінка 3 «задовільно»: здобувач освіти, у якого презентація відповідає поставленим завданням; однак наявні орфографічні, пунктуаційні помилки, не повністю дотримано правила оформлення тексту; зміст кожної частини текстової інформації логічно завершено.

Оцінка 2 «незадовільно»: здобувач освіти, у презентації якого порушена стислість і лаконічність викладу, текст має недостатню інформативність; відповідність змісту презентації не відповідає поставленим дидактичним цілям і завданням; наявні орфографічні та пунктуаційні помилки. Здобувач освіти не підготував презентацію.

Критерії оцінювання реферативних робіт здобувачів освіти:

Оцінка 5 «відмінно»: здобувач освіти повністю розкрив тему реферату, аргументував її конкретними прикладами, положеннями, використав належний бібліографічний апарат, оформив роботу згідно вимог такого типу робіт, вільно володіє фактичним матеріалом теми, дає вичерпні відповіді з цієї теми.

Оцінка 4 «добре»: здобувач освіти розкрив тему реферату, навів її доказову базу, допустив неточності у формулюванні основних думок, є посилання на конкретні джерела, належне оформлення роботи, орієнтується в темі реферату і дає відповіді на поставлені запитання щодо змісту реферату.

Оцінка 3 «задовільно»: розкриваючи тему реферату, здобувач освіти не на належному науковому рівні висловлює її тези, положення, допускає помилки змістового характеру, наявні орфографічні й пунктуаційні помилки, стилістичні огріхи, робота оформлена не належним чином.

Оцінка 2 «незадовільно»: здобувач освіти частково виконав реферат, не може аргументувати його основних положень, допускає помилки змістового характеру. Оформлення роботи не відповідає вимогам, що висуваються до робіт такого типу. Здобувач освіти не написав реферат.

Проміжний контроль (рубіжний) – контроль, який проводиться з метою виявлення і попередження неуспішності здобувачів освіти. Проведення проміжного контролю ініціюється заступником директора з навчальної роботи. Проміжний контроль виставляється на підставі поточної успішності. Проміжний контроль виставляється за національною шкалою. Результати проміжного контролю виставляються викладачем у «Журналі обліку роботи викладача» та у «Журналі обліку роботи академічної групи» але не враховуються у загальному розподілі балів і не включаються до жодного виду робіт із коефіцієнтом.

Модульний контроль з дисципліни. Контрольний захід (модульна контрольна робота) з дисципліни «Психологія» проводиться 1 раз на семестр, і включає проведення контрольних заходів за всіма темами змістовного модуля у формі контрольної роботи, тестування, творчого завдання тощо. До контрольних заходів допускаються всі здобувачі освіти незалежно від результатів поточного контролю. Лектор розробляє контрольні завдання (варіанти, тести тощо) для проведення модульного контролю.

Результати контрольного заходу здобувача освіти, який не з'явився на нього, оцінюються «незадовільно» незалежно від причини. Відпрацювання контрольного заходу є обов'язковим.

У відповідності до вимог об'єктивна оцінка рівня знань з боку викладача оцінюється наступним чином: під час написання контрольної роботи з дисципліни «Психологія» кожен здобувач освіти отримує індивідуальний варіант, що складається з двох питань і п'яти тестових завдань. На написання контрольної роботи відводиться 45 хвилин. Форма проведення: письмова. Контрольна робота оцінюється за національною шкалою. Критерії оцінювання за поточним контролем і модульною контрольною роботою наступні:

5 – «Відмінно» – заслуговує здобувач освіти, який виявив всебічні і глибокі знання пройденого матеріалу з тем дисципліни, засвоїв основну і ознайомився з додатковою літературою, дає повні, обґрунтовані, теоретично вірні відповіді на всі питання передбачені білетом/завданням/темою; наводить вдалі приклади, абсолютно правильно розв'язує практичні завдання і дає пояснення і обґрунтування.

4 – «Добре» – заслуговує здобувач освіти, що виявив повне знання програмного матеріалу; засвоїв основну та додаткову літературу, виявив системний характер знань з тем дисципліни і здатний до самостійного їх поповнення, але ним допущені незначні помилки у формулюванні термінів, категорій або/та розв'язанні практичного завдання, не повністю дає обґрунтування висновків і результатів.

3 – «Задовільно» – заслуговує здобувач освіти, що виявив знання основного програмного матеріалу, дає поверхові, неточні відповіді на питання, припускається суттєвих помилок у наведенні прикладів та розв'язанні практичного завдання.

Підсумковий (семестровий) контроль – залік. Семестровий залік (далі – залік) – це форма підсумкової атестації, що полягає в оцінці засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу (виконаних ним певних видів робіт на практичних заняттях та під час

самостійної роботи) з навчальної дисципліни – Психологія за семестр. Залік з навчальної дисципліни для студентів денної форми навчання виставляється викладачем за результатами поточного контролю. Залік виставляється викладачем автоматично за умови, якщо студент виконав усі види навчальної роботи, які визначені робочою програмою навчальної дисципліни і його середньозважений бал знаходиться у межах 2,51– 5,00.

Результати складання заліків оцінюються за національною двобальною шкалою: «Зараховано» чи «Незараховано» та відповідно до «шкали переведення середньозваженої оцінки в оцінку за національною шкалою та шкалою ECTS» у балах та оцінках ECTS і фіксується у відомості, заліковій книжці, індивідуальному плані здобувача освіти.

Результати семестрового контролю оцінюються наступним чином:

«Відмінно» — заслуговує здобувач вищої освіти, який виявив всебічні і глибокі знання програмного матеріалу з дисципліни, засвоїв основну і ознайомився з додатковою літературою, дає повні, обґрунтовані, теоретично вірні відповіді на всі питання передбачені завданням; може зробити узагальнення і висновки; формулюючи думку правильно використовує терміни з дисципліни, дає правильні відповіді на додаткові запитання викладача.

«Добре» — заслуговує здобувач вищої освіти, що виявив повне знання програмного матеріалу; засвоїв основну та додаткову літературу, виявив системний характер знань з дисципліни і здатний до самостійного їх поповнення, але ним допущені незначні помилки; дає правильні відповіді на додаткові запитання.

«Задовільно» — заслуговує здобувач вищої освіти, що виявив знання основного програмного матеріалу, дає поверхові, неточні відповіді на питання, на додаткові запитання, дає недостатньо обґрунтовані, неповні відповіді. Здобувач вищої освіти слабо володіє термінологією, використовує обмежений запас лексики, допускаючи помилки, які утруднюють розуміння його відповіді.

«Незадовільно» — коли здобувач вищої освіти дає неправильні відповіді на всі запитання передбачені завданням, не може їх виправити, не знайомий з основною літературою, не виконав тестові завдання

Розподіл вагових коефіцієнтів оцінювання навчальної дисципліни

Вид контролю – залік

Модуль 1		СЕМЕСТРОВИЙ КОНТРОЛЬ – ЗАЛІК
АУДИТОРНА ТА САМОСТІЙНА РОБОТА		
ЗМ1–ЗМ3		
Лекційні, практичні заняття	Контрольний захід (контрольна робота,)	
Т1, Т2,Т3 ... Т14	Т1-Т14	
Середнє арифметичне оцінок за національною шкалою	оцінка за національною шкалою	
$k_1= 0,7$	$k_2= 0,3$	

*Самостійна робота студентів може бути інтегрована з аудиторною роботою.

ЗМ1, ЗМ2, ЗМ3 – змістові модулі

Т1, Т2 ... Т14 – теми змістових модулів

k_i – ваговий коефіцієнт (викладач визначає особисто з урахуванням специфікипредмета)

$$\sum k_i=1; i=1$$

5. Література

1. Авторські програми з психології / упоряд. О. Главник. – К.: Шк.світ, 2002. – 112 с.
2. Бочелюк В. Й. Педагогічна психологія: навчальний посібник / В. Й. Бочелюк, В. В. Зарицька. – К.: ЦНЛ, 2006. – 248 с.
3. Варій М.Н. Загальна психологія : підручник / М. Н. Варій. – 2-е вид., випр. і доповн. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 968с.
4. Заброцький М.М. Основи вікової психології / М.М. Заброцький. – Тернопіль: Книга, 2005. – 112 с.
5. Кутіщенко В. П. Вікова і педагогічна психологія. Курс лекцій: навчальний посібник / В. П. Кутіщенко. – К. : ЦНЛ, 2005. – 128 с.
6. Максименко С.Д. Загальна психологія: Навчальний посібник / С. Д. Максименко. – 2-ге вид., перероб. і допов. – К.: ЦНЛ, 2004. – 272с.
7. Цимбалюк І. М. Загальна психологія : Модульно-рейтинговий курс для студентів ВНЗ / І. М. Цимбалюк, О. Яницька. - К.: ВД «Професіонал», 2004. – 304с.

6. Політика викладача

Для успішного проходження курсу «Психологія» та складання контрольних заходів необхідним є вивчення навчального матеріалу кожної теми, при цьому звертається увага на розуміння підходів і принципів, а не на запам'ятовування визначень, особливий акцент ставиться на формування професійної компетентності.

Вивчення навчальної дисципліни «Психологія» потребує підготовки здобувачів освіти до різних видів аудиторної роботи. Кожне заняття передбачає попередню самостійну підготовку здобувачів вищої освіти до нього, відповідно до теми і питань до обговорення, а також завдань для самостійної роботи. Під час підготовки до занять майбутнім фахівцям варто опрацювати не тільки конспект лекцій, але й додаткову літературу для більш ґрунтовного оволодіння теорією питання. Звертається увага на проблемні питання й педагогічні завдання підготовки фахівців в Новій українській школі; збагачення їх тезаурусу новою професійною лексикою.

Окремі аспекти навчального матеріалу, що подаються здобувачам вищої освіти для самостійного опрацювання представлені в підсумковому контролі. Здобувачі вищої освіти на практичному занятті повинні:

- чітко формулювати основні теоретичні положення;
- обґрунтовувати й доводити свої міркування і твердження;
- давати повну і стислу відповідь на поставлене запитання;
- доповнювати доповідача, брати участь у дискусіях;
- виконувати вправи на редагування, творчі завдання;
- працювати з науковою літературою відповідно до каталогу та бібліографічного опису.

На практичних заняттях присутність здобувачів вищої освіти є обов'язковою, важливою також є їх участь в обговоренні всіх питань теми. Пропущені заняття мають бути відпрацьовані. Це ж стосується й здобувачів освіти, які не виконали завдання або показали низький рівень засвоєння знань з основних питань теми.

Для успішного засвоєння курсу «Психологія» здобувач вищої освіти повинен: уміти співпрацювати в різних формах: очній, дистанційній; брати активну участь в аудиторній роботі та он-лайн заняттях; конструктивно підтримувати зворотній зв'язок; своєчасно виконувати завдання для самостійної роботи; займатися самоосвітою; дотримуватись норм і правил академічної доброчесності; у навчальних ситуаціях діяти із позицій етичних норм та правил; брати участь у моніторингових дослідженнях (поточний контроль, модульний контроль, контроль самостійної роботи; підсумковий контроль).